

MANAGEMENTUL TIMPULUI ȘCOLAR

prof. consilier Carmen COJAN
Grădinița DANIELA

1. Definiții și ipostaze ale timpului.

2. Școala și familia cadre de învățare a valorilor temporalității.

3. Demers de cercetare

1. Definiții și ipostaze ale timpului.

„Dacă nimeni nu ar încerca să afle asta (ce este timpul) de la mine, știu (ce este timpul); dacă eu aș vrea să explic noțiunea cuiva care mă întreabă, nu știu. Cu toate acestea, afirm cu încredere că știu fiindcă dacă timpul nu s-ar scurge, nu ar exista timp trecut, iar dacă n-ar mai fi să vină nimic, n-ar mai exista viitor, care, dacă nu ar exista nici el, n-ar mai exista timp prezent.” (Sfântul Augustin, 1998, p. 405).

Definirea timpului este una dintre cele mai dificile sarcini, nu numai din punct de vedere filozofic sau psihologic, dar și fizic. Timpul este una dintre dimensiunile din Univers, diferită de dimensiunile spațiale prin aceea că el ordonează evenimentele într-o succesiune ireversibilă. Dintotdeauna timpul a fost un subiect important al filozofiei, artei, poeziei și științei. Există numeroase divergențe în legătură cu însemnătatea lui, din acest motiv este dificil de oferit o definiție a timpului care să nu ducă la controverse.

Dicționarul Oxford definește timpul ca fiind "procesul indefinit și continuu al existenței evenimentelor în trecut, prezent și viitor, privit ca o unitate". O altă definiție de dicționar standard este "Un continuum nonspațial linear în care evenimentele apar într-o ordine aparent ireversibilă". Dicționarul DEX prezintă timpul ca: „Dimensiune a Universului după care se ordonează succesiunea ireversibilă a fenomenelor; sau perioadă, durată măsurată în ore, zile etc. care corespunde desfășurării unei acțiuni, unui fenomen, unui eveniment(...)”.

Timpul este o problemă de o mare importanță socială, având valoare educațională și economică ("timpul înseamnă bani"), precum și o valoare personală datorită timpului limitat din fiecare zi și din viețile noastre. Unitățile timpului au fost făcute prin acord pentru a cuantifica durata evenimentelor și intervalele dintre ele. Evenimentele care se produc regulat și obiectele cu mișcare aparent periodică au servit dintotdeauna ca standard pentru unitățile timpului. Exemple sunt aparenta mișcare a soarelui pe cer și fazele lunii.

În literatura de specialitate apare distincția între *timpul formal* și cel *informal*. Timpul formal este cel calendaristic, astronomic, obiectiv care are legătură cu timpul fizic. Timpul informal este timpul resimțit, apropiat de subiect, determinat de diferite contexte sau evenimente existențiale. Formal o zi începe la miezul nopții, iar informal aceasta începe atunci când ne trezim.

Din perspectivă psihologică actele individuale, sunt secvențiale, sunt supuse ritmicității. Această ritmicitate este înăscută.

2. Școala și familia cadre de învățare a valorilor temporalității.

Familia creează cele dintâi orizonturi temporale ale copiilor prin orientarea lor, prin calitatea activităților propuse spre desfășurare copilului și de felul în care aceasta simbolizează timpul și responsabilizează copilul încă de mic în legătură cu prețuirea timpului.

La fel ca și familia, școala are competența de cadru de învățare a însemnătății temporalității. Aceasta în comparație cu familia își decantează un perimetru

temporal strict, mult mai autonom și mai puțin negociabil cu actorii acestuia. Școala și-a format un anumit grup de procedee de gestionare a timpului:

- Anul școlar (semestre, trimestre)
- Secvențele educaționale (structurate pe ore de predare)
- Activitățile didactice sunt planificate și proiectate
- Actorii se supun unor durate numite orar școlar

În cadrul instituțiilor școlare elevul învață că timpul este delimitat, structurat, că timpul valorează, costă și aduce profit. În același timp elevii sunt obligați să-și facă o agendă proprie, să fie cât mai autonomi în folosirea eficientă a timpului, să-și planifice singuri activitățile de învățare de acasă, să-și coreleze timpul de pregătire cu cel liber etc.

Timpul școlar este o resursă pedagogică de natură materială, antrenată la nivelul sistemului de învățământ prin intermediul unor variabile ce se completează reciproc: anul școlar, săptămâna școlară, ziua școlară. Este dependent dar și deturnat de timpul social. Apare ca fiind un timp artificial, formalizat dar care este anume construit pentru a atinge și pentru a asigura ordine și randament. Timpul este una dintre cele mai importante bogății ale omului. Tot ceea ce face acesta este redus la timp.

Caracteristicile timpului ca valoare:

- Este un bun rar, limitat
- Nu poate fi cumparat sau transmis de la o persoană la alta
- Nu poate fi stocat, acumulat, pus deoparte
- Nu poate fi dilatat sau mărit
- Consumarea lui este irevocabilă
- Pentru ființa umană, el înseamnă viața însăși (Cucos C., 2002)

Formarea unor conduite de folosire și stăpânire a timpului propriu ar constitui principala cale de ieșire din impas. La fel cum spune și filosoful roman Seneca „O parte din timp este furat, sau dacă nu, îl irosim noi, iar ceea ce rămâne pare să treacă neobservat.”

Organizarea eficientă a timpului poate oferi (cf. Seinvert, 1997, p.10):

- perspectivă mai bună asupra activităților și priorităților zilnice
- Noi oportunități și avantaje în privința creativității
- Posibilitatea de a înfrunța, reduce și evita stresul
- Mai mult timp liber
- Șanse de a atinge scopurile propuse

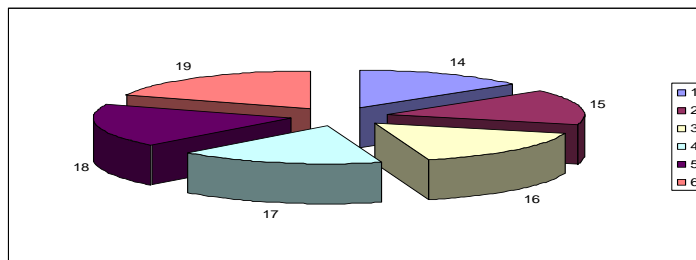
3. Demers de cercetare

Scopul principal, în cadrul acestei lucrări este studierea situațiilor în care elevii se simt presați de timp și descoperirea așa numiților „mâncători de timp”. În vederea studierii modului de rezolvare a acestor probleme la nivel liceal a fost aplicat un chestionar adresat elevilor. Eșantionul este compus din 251 de elevi ai Colegiului Național Pedagogic „Gh. Lazăr” Cluj-Napoca, clasele IX-XII.

În continuare sunt prezentate grafic rezultatele tuturor întrebărilor adresate prin chestionar elevilor iar răspunsurile acestora au dezvăluit următoarele:

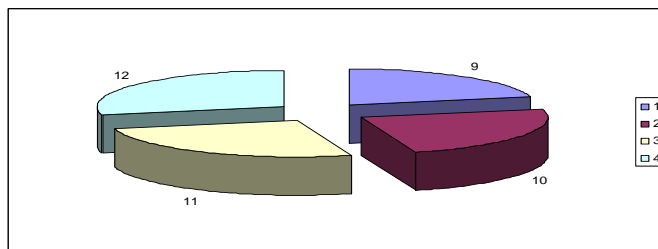
varsta

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 14 ani	23	9.2	9.2	9.2
15 ani	51	20.3	20.3	29.5
16 ani	42	16.7	16.7	46.2
17 ani	62	24.7	24.7	70.9
18 ani	59	23.5	23.5	94.4
19 ani	14	5.6	5.6	100.0
Total	251	100.0	100.0	

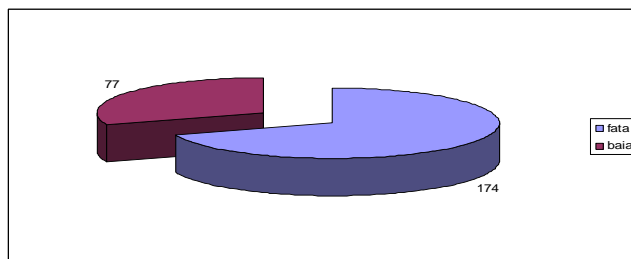
clasa

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	9	34.7	34.7	34.7
	10	15.9	15.9	50.6
	11	22.3	22.3	72.9
	12	27.1	27.1	100.0
Total	251	100.0	100.0	

sexul

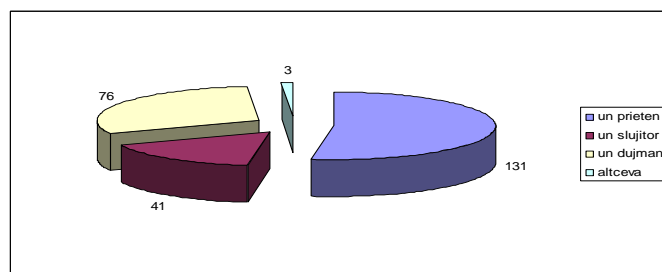
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid baiat	77	30.7	30.7	30.7
fata	174	69.3	69.3	100.0
Total	251	100.0	100.0	

1. Ce înseamnă pentru tine timpul?

ce inseamna timpul

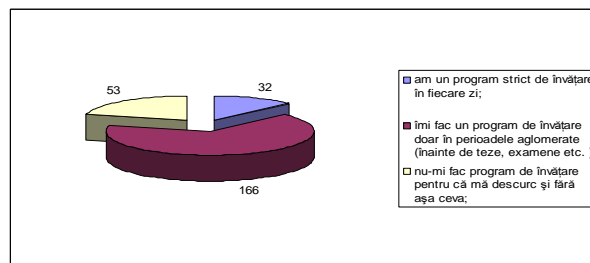
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid un prieten	131	52.2	52.2	52.2
un slujitor	41	16.3	16.3	68.5
un dusman	76	30.3	30.3	98.8
altceva	3	1.2	1.2	100.0
Total	251	100.0	100.0	

2. Cum arată programul tău zilnic ?

cum arata programul zilnic

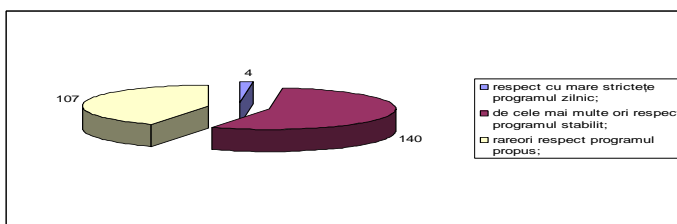
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid program strict de invatare	32	12.7	12.7	12.7
program in perioadele aglomerate	166	66.1	66.1	78.9
nu am program de invatare	53	21.1	21.1	100.0
Total	251	100.0	100.0	

3. Cum îți respecti programul stabilit pentru învățare și recreere?

cum iti respecti programul stabilit pt invatare

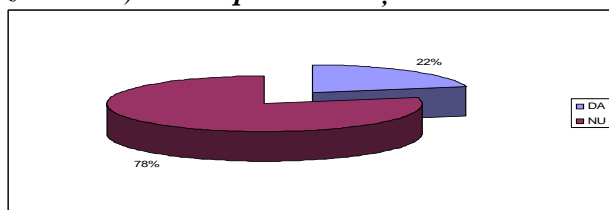
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid cu mare strictete	4	1.6	1.6	1.6
de cele mai multe ori respect programul	140	55.8	55.8	57.4
rareori respect programul	107	42.6	42.6	100.0
Total	251	100.0	100.0	

4. Elimini posibilele întreruperi (apelurile telefonice neprevăzute, discuții neînsemnate cu membrii familiei sau prieteni, muzica sau televizorul etc.) din timpul de învățare?

elimini posibilele intreruperi din timpul de invatare

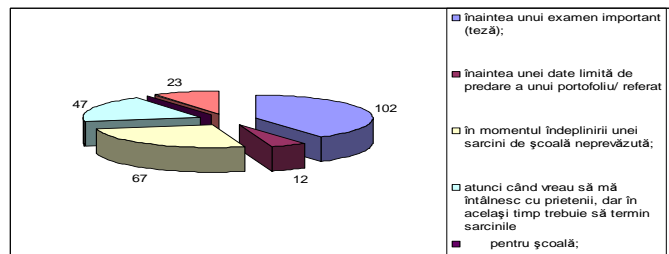
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid da	54	21.5	21.5	21.5
nu	197	78.5	78.5	100.0
Total	251	100.0	100.0	

5. Care sunt situațiile în care te simți presat de timp?

situatiile in care te simti presat de timp

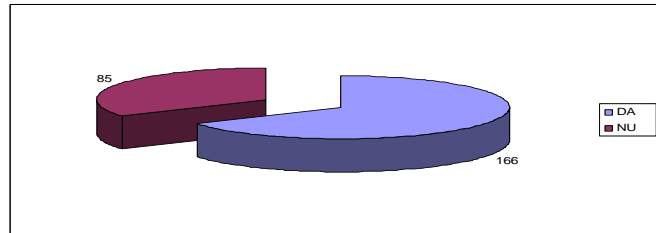
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
inaintea unui examen important	102	40.6	40.6	40.6
inaintea unei date limită de predare a unui portofoliu/ referat	12	4.8	4.8	45.4
în timpul îndeplinirii unei sarcini neprevăzute;	67	26.7	26.7	72.1
atunci când vreau să mă întâlnesc cu prietenii, dar în același timp trebuie să termin sarcinile	47	18.7	18.7	90.8
pentru școală;	23	9.2	9.2	100.0
Total	251	100.0	100.0	
Total	251	100.0		

6. Ți termini la timp conspectele, referatele, temele pentru acasă ?

iti termini la timp referatele si temele

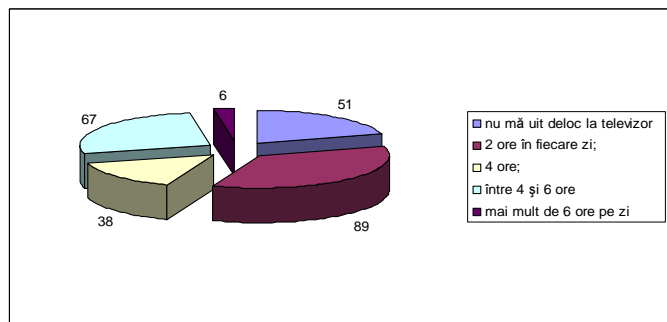
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
da	166	66.1	66.1	66.1
nu	85	33.9	33.9	100.0
Total	251	100.0	100.0	
Total	251	100.0		

7. Câte ore pe zi te uiți la televizor?

cate ore pe zi te uiti la televizor

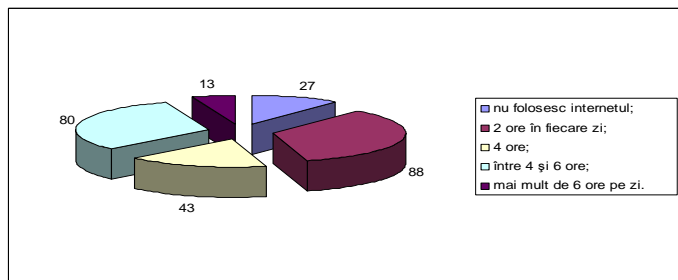
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
nu mă uit deloc	51	20.3	20.3	20.3
2 ore în fiecare zi	89	35.5	35.5	55.8
4 ore	38	15.1	15.1	70.9
între 4 și 6 ore	67	26.7	26.7	97.6
mai mult de 6 ore	6	2.4	2.4	100.0
Total	251	100.0	100.0	
Total	251	100.0		

8. Cât de mult stai la calculator sau internet într-o singură zi?

cat stai la calculator / zi

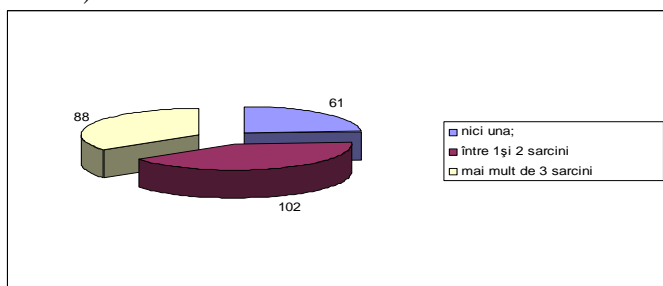
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
nu folosesc internetul	27	10.8	10.8	10.8
2 ore pe zi	88	35.1	35.1	45.8
4 ore pe zi	43	17.1	17.1	62.9
între 4-6 ore pe zi	80	31.9	31.9	94.8
mai mult de 6 ore pe zi	13	5.2	5.2	100.0
Total	251	100.0	100.0	
Total	251	100.0		

9. Cât de multe sarcini ai de îndeplinit acasă într-o zi ? (ex.: de spălat vasele, de dus gunoiul, de făcut mici cumpărături, de aranjat camera ta etc.)

cat de multe sarcini ai de indeplinit acasa intr-o zi

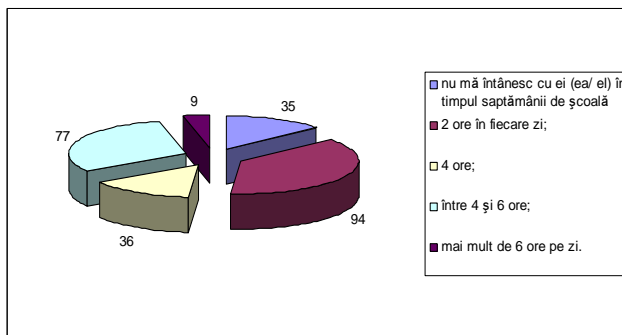
	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid				
nici una	61	24.3	24.3	24.3
între 1 și 2 sarcini	102	40.6	40.6	64.9
mai mult de 3 sarcini	88	35.1	35.1	100.0
Total	251	100.0	100.0	
Total	251	100.0		

10. Cât timp petreci cu prietenii (prietena/prietenul) într-o zi ?

cat timp petreci cu prietenii in fiecare zi

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid nu ma intalnesc cu ei in timpul saptamanii	35	13.9	13.9	13.9
2 ore in fiecare zi	94	37.5	37.5	51.4
4 ore in fiecare zi	36	14.3	14.3	65.7
intre 4 si 6 ore	77	30.7	30.7	96.4
mai mult de 6 ore pe zi	9	3.6	3.6	100.0
Total	251	100.0	100.0	

Concluzii:

Încă de la început trebuie remarcat faptul că atitudinile cadrelor didactice față de subiectul investigației noastre –managementul timpului– au fost foarte diverse. În funcție de familiarizarea cu noțiunile și conținutul acestora aceștia au manifestat reacții de surpriză, indiferență, curiozitate, neînțelegere sau susținere. Pentru o parte dintre subiecți, studiul de față a constituit prima ocazie de a se „iniția” în și de a reflecta asupra relevanței acestei dimensiuni pentru procesul de educație. Astfel, demersul investigativ a fost dublat, în multe situații, și de unul informativ. Acest lucru poate fi remarcat chiar din analiza răspunsurilor obținute la întrebările adresate elevilor.

Rezultatele cercetării au fost prezentate cadrelor didactice-diriginți în cadrul unei întâlniri care conținea în ordinea de zi prezentarea rezultatelor și discutarea lor la nivelul școlii. Prezentarea rezultatelor părinților, elevilor implicați în cercetare a avut loc în cadrul proiectului “Școala părinților”.

În urma demersului de cercetare, analizând răspunsurile obținute pe baza chestionarului aplicat, putem concluziona următoarele:

- rezultatele analizei se găsesc la extreme, iar ca și exemplu concludent putem observa că 131 de elevi din 251 la întrebarea „Ce înseamnă pentru tine timpul?” au răspuns că timpul pentru ei este un prieten, iar după aceștia în ierarhie apare un număr de 76 de elevi care răspund că timpul pentru ei este un dușman
- același lucru îl putem spune despre rezultatele întrebării „Cum îți respecti programul stabilit?” 107 au răspuns că rareori respectă programul stabilit și 140 de elevi au răspuns că de cele mai multe ori respectă programul stabilit
- momentele în care elevii se simt presați de timp par a fi cele dinaintea unui examen important precum și în momentul îndeplinirii unei sarcini școlare neprevăzute. Această stare de tensiune este alimentată conform rezultatelor de neeliminarea posibilităților întreruperi neprevăzute din timpul dedicat studiului și pregătirii pentru școală precum și de nerespectarea programului stabilit pentru pregătirea școlară
- În ceea ce privește așa numiții „mâncători de timp”, rezultatele analizei arată că 67 de elevi din 251 chestionați se uită la televizor între 4 și 6 ore și 89 de elevi câte două ore pe zi
- În privința calculatorului și a internetului scorul strâns se găsește în: 80 de elevi susțin că folosesc calculatorul între 4 și 6 ore iar 88 de elevi dintre cei chestionați afirmă că stau la calculator 2 ore pe zi

Activități pentru utilizarea judicioasă a timpului:

1. Am un scop. Îmi trebuie un plan de acțiune.

Un plan de acțiune pentru atingerea scopurilor pe termen lung sau îndepărtate este util pentru că evidențiază toate aspectele pe care este bine să le ai în vedere pentru atingerea scopului.

Ce presupune un plan de acțiune:

- Împărțirea sarcinii complexe în mai multe sarcini simple
- Alocarea unui interval de timp pentru fiecare sarcină
- Stabilirea mijloacelor prin care se va realiza această sarcină: unde găsești informațiile necesare, ce modalități de informare vei folosi, de câți bani vei avea nevoie etc.
- Avantajul deseori ignorat al unui plan de acțiune este faptul că oferă o perspectivă clară asupra pașilor pe care îi ai de făcut și are efectul de a diminua amânarea

2. Cum să folosească o agendă

Propune-i să folosească o agendă în care să își noteze programul pentru fiecare zi. Pentru că folosirea agendei să fie într-adevăr eficientă, este bine să se aibă în vedere următoarele idei:

- Pastrează un interval liber pentru situațiile neprevăzute sau, pur și simplu pentru relaxare
- Folosește diverse culori pentru a nota evenimentele importante, scoate-le în evidență prin post-it-uri colorate etc.
- Planifică activitățile pornind de la data limită înspre prezent. Este o modalitate mai realistă și mai eficientă de organizare a timpului, te ajută să înțelegi mai bine de ce ai timp dispui de fapt.

2. Cum îl înveți să prioritizeze

Ajută-l pe copil să își planifice și prioritizeze activitățile după următoarele criterii: urgente și importante. E nevoie doar de creion și hârtie.

Cere-i copilului să se gândească la toate lucrurile pe care le are de făcut, nu neapărat cele legate de învățare, ci și de timpul liber. Poate include și planurile de viitor îndepărtate, în categoria activități neurgente, dar importante.

În funcție de acest tabel se poate orienta atunci când își organizează ziua sau își face planuri pentru weekend, învățând să selecteze activitățile în funcție de priorități.

Cum se procedează:

Cere-i copilului să împartă foaia de hârtie în 4 pătrate egale.

Fiecare pătrat va fi alocat unei categorii de activități:

Activități importante și urgente, care nu suportă amânare;

Activități importante dar neurgente;

Activități urgente, dar neimportante;

Activități neurgente și neimportante.

Bibliografie

1. Cucuș, C.,(2002), *Timp și temporalitate în educație. Elemente pentru un management al timpului școlar*, Editura Polirom, Iași.
2. Eliade, S., (2000), *ABC-ul consilierii elevului*, Editura Hiperborea, Turda.
3. Jean- Denis Menard,(2002), *Cum să ne adminstrăm timpul*, Editura Polirom, Iași.
4. Jean Servan- Schreiber,(2000) *Noua artă a timpului împotriva stresului*, Editura Albin Michel.
5. Neculau, A., (1987), *Comportament și civilizație*, Editura Științifică și Enciclopedică, București.